

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

א'רג

ערב שבת קודש
פרשת עקב
י"ט במנחם־אב התשע"ז

יוצא־לאור עלידי
צעירי־אגודת־חב"ד באה"ק

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

י"ט במנחם-אב ה'תשע"ז - כ"ו במנחם-אב ה'תשע"ז

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	י"ט במנחם-אב	הלי' שאלה ופקדון פרק ג-ה.	הלי' עדות פרק ט.	מ"ע רמד.
ש"ק	כ' במנחם-אב	פרק ו-ח.	פרק י.	מ"ע רמב.
א'	כ"א במנחם-אב	הלי' מלוה ולוה... בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק יא.	מ"ע קצו. מל"ית רלד.
ב'	כ"ב במנחם-אב	פרק ד-ו.	פרק יב.	מ"ע קמב.
ג'	כ"ג במנחם-אב	פרק ז-ט.	פרק יג.	מל"ית רלט.
ד'	כ"ד במנחם-אב	פרק י-יב.	פרק יד.	מ"ע קצט. מל"ית רמ.
ה'	כ"ה במנחם-אב	פרק יג-טו.	פרק טו.	מל"ית רמא. רמב.
ו'	כ"ו במנחם-אב	פרק טז-יח.	פרק טז.	מל"ית רלה.

זמני השבוע*

תאריך	עלות השחר**		זמן צינית ותפילין	זריחת החמה	סוף זמן ק"ש	חצות והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה***	צאת הכוכבים
	120 ד' לפני הזריחה	72 ד' לפני הזריחה							
ו', י"ט במנחם-אב	3.46	4.43	5.08	6.10	9.22	12.46	1.19	7.29.1	7.55
ש"ק, כ' במנחם-אב	3.47	4.44	5.08	6.10	9.22	12.46	1.19	7.28.2	7.54
א', כ"א במנחם-אב	3.49	4.45	5.09	6.11	9.23	12.45	1.19	7.27.2	7.53
ב', כ"ב במנחם-אב	3.50	4.46	5.10	6.11	9.23	12.45	1.19	7.26.1	7.52
ג', כ"ג במנחם-אב	3.51	4.47	5.11	6.12	9.23	12.45	1.18	7.25.1	7.51
ד', כ"ד במנחם-אב	3.52	4.48	5.12	6.13	9.23	12.45	1.18	7.24.0	7.49
ה', כ"ה במנחם-אב	3.53	4.49	5.12	6.13	9.24	12.45	1.18	7.23.0	7.48
ו', כ"ו במנחם-אב	3.54	4.50	5.13	6.14	9.24	12.44	1.18	7.21.9	7.47

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"ו בסידורו ('סדר הכנסת שבת') מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"ו שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	דה"נ	צה"ש	דה"נ	צה"ש	דה"נ	צה"ש	דה"נ	צה"ש
עקב	6:51	8:05	7:07	8:07	6:59	8:08	7:08	8:06
ראה	6:44	7:57	6:59	7:59	6:51	8:00	7:01	7:58

צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו • יו"ר: הרב יוסף יצחק הכהן אהרונוב

מערכת: לוי יצחק שייקביץ, יוסף יצחק אולידורט

מו"ל: המרכז לעזרי שליחות, ת"ד 100 כפר חב"ד 6084000

טל' 03-3731777, פקס: 03-9606169, 0793 ISSN 7474

אינטרנט: www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

לא להתפעל מהעולם הגדול

**התיאור המפורט של המדבר הנורא רומז לדרגות בירידה הרוחנית
• כאשר הרכבת לא המתינה לכ"ק אדמו"ר מהר"ש... • מדבר 'גדול'
ויעקב 'קטן', מי גדול יותר? • גם כשכבר מעוררים אותו מלמעלה, אינו
יודע מה הוא מחפש • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו**

לרופא, כיון שיודע במה מתבטא החולי, ובמילא ידע הרופא איזו תרופה לתת לו, וכך יתרפא.⁴ הידיעה שיודע שהוא חולה ובמה מתבטא החולי, הנה הידיעה כשלעצמה – היא כבר חצי רפואה,⁵ ובמשך הזמן תביא גם את החצי השני של הרפואה, שיהיה בריא לגמרי. בידיעה זו שמבארים את עניין הגלות וסיבתו – מתחילה כבר הגאולה, כי, כשיודעים מהו הגלות, מחפשים כיצד לרפאותו ולצאת ממנו "אל ארץ טובה ורחבה".⁶

ב. כאשר בני־ישראל נכנסו לארץ טובה ורחבה (בפעם הראשונה), עברו תחילה מדבר גדול, ואז יצאו מהמדבר ונכנסו לארץ־ישראל. מעשה אבות סימן לבנים.⁷ מה שהתורה מספרת לנו אודות המדבר שבו נמצאו בני־ישראל קודם כניסתם לארץ־ישראל, הרי זה – סימן לבנים, אשר גם הגלות שבו נמצאים אנו עתה, הוא שווה למדבר שבו נמצאו בני־ישראל אז. והידיעה שנדע אודות המדבר שבו נמצאו בני־

א. סדרה זו – פרשת עקב – היא אחת משבעה דנחמתא¹, שהרי לא רק ההפטרות הם עניין של נחמה, אלא גם הסדרות. כי, ההפטרות הם, ברובם, מעין הפרשה², וכיון שההפטרה מדברת אודות הנחמה של הגאולה, צריך לומר, שגם הסדרה מדברת אודות הגאולה. לאמיתו של דבר מדברת כל התורה אודות גאולה, שהרי "אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתלמוד תורה"³, על ידי העסק בתורה משתחררת הנשמה מגלות הגוף ונפש הבהמית, ועל ידי זה משתחרר גם הגוף מהגלות כפשוטו;

אלא שבכל התורה מדובר אודות שאר עניינים, ועל ידם ישנה הגאולה, אבל ב'סדרות' שבעה דנחמתא מדובר אודות הגאולה עצמה. כיון שנמצאים עתה בגלות, הנה בכדי לבאר עניין הגאולה, מבארים תחלה את הגלות והסיבה של הגלות, וכאשר יודעים את סיבת הגלות, יודעים כיצד לתקן את הסיבה, וכאשר מתקנים את הסיבה, נתתקן במילא גם המסובב, וכך באים אל הגאולה.

ועל דרך משל חולה בגשמיות: בידעו שהוא חולה, ויודע גם במה הוא החולי, אזי ילך לרופא, שהרי הוא יודע שהוא חולה; הוא ידע מה לומר

(4) ראה אגרות־קודש אדמו"ר מוהרי"צ ח"ד ע' שנב ואילך (נעתק ב"היום יום" טז סיון).

(5) ראה גם סה"ש קיץ ה'ש"ת ריש ע' 149. אגרות־קודש כ"ק אדמו"ר שליט"א ח"ד ס"ע רפד.

(6) שמות ג, ח. ועוד.

(7) ראה ב"ר פ"מ, ו. רמב"ן לך לך יב, ו. יב, י"ד. אוה"ת ר"פ לך לך.

(1) ראה טושו"ע או"ח סו"ס תכח.

(2) ראה לקו"ש ח"ט ע' 61 ובהערות שם. וש"נ.

(3) אבות פ"ו מ"ב.

הגלות הוא – "מדבר הגדול". הסיבה הראשונה והשלב הראשון של הירידה, שמהם מתחיל עניין הגלות, הם – שמחשיבים את העולם שמסביב גדול יותר ממנו. מחשיבים את הישוב – יהודים ויהדות – למקום קטן, ואת העולם שמסביב, "מדבר העמים"¹⁴, למקום גדול, דבר גדול יותר מבני־ישראל.

ישראל אז, שזוהי גם ידיעה אודות הגלות שבו נמצאים אנו כיום – על ידה נדע כיצד לרפא את הגלות.

בפרשה זו, בתור אחת משבעה דנחמתא, מסופר אודות המדבר. הפסוק מתאר את המדבר בשם "במדבר הגדול והנורא נחש שרף ועקרב וצימאון אשר אין מים"⁸, דהיינו פרטים שונים

כדי לפעול 'נחמה בכפליים' צריכה להיות העבודה מעין ודוגמת זה – לא רק על דרך הרגיל, אלא באופן של הוספה על הרגיל, "כפליים לתושייה"

האמת היא ששום דבר שבעולם לא יכול לשלוט על בני־ישראל. אדרבה, כולם בטלים לבני־ישראל, כמו שכתוב בהפסרת היום¹⁵: "והיו מלכים אומניך ושרותיהם מניקותיך". וכדברי הגמרא¹⁶ על הפסוק¹⁷ "וראו כל עמי הארץ כי גו' ויראו ממך", "אלו תפילין שבראש". כאשר על הראש ישנו עניין "שמע ישראל הוי' אלקינו הוי' אחד"¹⁸, ושכלו חדור בידיעה שהקב"ה הוא בעל־הבית היחידי על כל העולם, אזי "וראו כל עמי הארץ גו' ויראו ממך", כולם מתבטלים לפניו.

[כ"ק¹⁹ אדמו"ר מהר"ש²⁰ הוצרך פעם לנסוע לחוץ־לארץ, ונסע מליובאוויטש לעיירה הסמוכה שבה היתה תחנת־רכבת. מצד סיבה התאחר אדמו"ר מהר"ש לרגע ולא הגיע בזמן, והרכבת יצאה לדרכה; הפקיד הממונה על הרכבת לא המתין לאדמו"ר מהר"ש, וכינתיים הורה שהרכבת תיסע. כאשר אדמו"ר מהר"ש הגיע ונוכח שהרכבת כבר נסעה – הקפיד על כך. ולא ארכו הימים והגיע ציווי מעיר־הבירה, פטרבורג, לפטר את הפקיד הממונה על הרכבת.]

אודות המדבר, וגם אודות הגלות עתה. וכאמור, פרטי הידיעות אודות הגלות הם מעין נחמה, כיוון שעלידי ידיעה זו נדע מה צריכים לרפא, ולצאת מהגלות "אל ארץ טובה ורחבה".

ג. מדבר הוא מקום שאינו מושב אדם. ועל זה נאמר "מדבר הגדול", היינו, שמקום המדבר שאינו ישוב בני אדם הוא גדול יותר ממקום ישוב בני אדם.

אדם – קאי על בני־ישראל, "אתם קרויין אדם"⁹, כפי שמבאר השל"ה¹⁰ ש"אדם" הוא מלשון "אדמה לעליון"¹¹. בני־ישראל הם דומים לאדם העליון שעל הכסא.

"מדבר הגדול", המקום שאינו מושב בני אדם הוא גדול יותר ממקום ישוב אדם, כמו שכתוב בפסוק¹²: "כי אתם המעט מכל העמים". וכמו כן אצל בני־ישראל גופא, הרי אלו ששומרים תורה ומצוות כדבעי – לעת עתה ולפי שעה – אינם עדיין הרוב¹³.

העניין הראשון שבו מציין הפסוק את עניין

14 יחזקאל כ, לה.

15 ישעי' מט, כג.

16 ברכות ו, א. וש"נ.

17 תבוא כח, י"ד.

18 ואתחנן ו, ד.

19 המוסגר בחצאי ריבוע – מהנחה בלתי מוגה.

20 ראה גם תורת מנחם – התועודיות ח"ב ס"ע 141. וש"נ.

8 פרשתנו ח, טו.

9 יבמות סא, רע"א.

10 חלק תושב"כ וישב סוף הדרוש צאן יוסף (שא, ב). ובכ"מ.

גם בספר עש"מ מאמר אם כל חי ח"ב פל"ג. ועוד.

11 ישעי' יד, יד.

12 ואתחנן ז, ז.

13 ראה גם לקו"ש ח"ל ריש ע' 213.

והוא קטן, ובמילא שואל שאלה: "מי²⁵ יקום יעקב כי קטן הוא"²⁶ - הנה השאלה גופא, החשיבות שמחשיב את העולם, יוצרת אצלו עניין של גלות, העלם והסתר, שיכולה להיות לעולם בעלות עליו. זוהי התחלת הגלות.

אך כאשר הוא זוכר ש"אתה בחרתנו מכל העמים כו' ורוממתנו"²⁷ - אינו מתפעל מאף

- בפטרבורג לא ידעו שום מעשיות. אלא, כיוון שמדובר אודות אדמו"ר מהר"ש שהיה רבי, נשיא בישראל, שענינו הוא כמו שכתוב²¹ "אנכי עומד בין הוי' וביניכם גו' להגיד לכם את דבר הוי'", ענינו הוא למסור בכל מקום את השליחות של הקב"ה שנמסרה על ידו, הנה כאשר היה פקיד שלא מילא את תפקידו - שעל ידו יוכל אדמו"ר מהר"ש לנסוע

כדי לפעול 'נחמה בכפליים' צריכה להיות העבודה מעין דוגמת זה - לא רק על דרך הרגיל, אלא באופן של הוספה על הרגיל, "כפליים לתושייה"

אחד, בידעו שבני־ישראל הם למעלה מכולם, ואז אין אצלו עניין של גלות. הקב"ה נותן לו פרנסתו באופן שיוכל לנהל את העסק על־פי דרכי התורה, ונשאר לו זמן לקביעות עתים לתורה.

ד. מעניין זה שמחשיב את העולם ל"מדבר הגדול", יכולה לבוא ירידה נוספת - לא רק "מדבר הגדול", אלא גם "והנורא".

"גדול" פירושו שהלה גדול ממנו, אבל אף־על־פי כן גם הוא מציאות בפני עצמו של מיעוט לכל־הפחות. אבל "נורא" פירושו - שמתירא ממנו, כיוון שחושב שהלה יש לו שליטה עליו.

כאשר הוא מחשיב את העולם רק ל"מדבר גדול", הנה רק בכואו במגע עם העולם וענייניו אזי מתפעל ממנו, כיוון שמכיר את גדלותו, אבל בהיותו בד' אמותיו, הרי הוא בתקפו;

אבל כאשר חושב שהעולם הוא מדבר גדול ונורא - אזי אפילו בהיותו בד' אמותיו, בהיותו

ולמלא שליחותו - ואדרבה, עוד גרם בלבול לדבר, אזי פיטרוהו מתפקידו.

ואף שבפטרבורג לא ידעו מכל העניין - הרי כיוון שגויים אינם בעלי־בחירה, לא נוגע השכל והידיעה שלהם, כי אם העשייה שלהם בפועל, לכן, מבלי הבט על כך שלא ידעו מכל העניין, היתה העשייה שלהם כדבעי - שפיטרו את הפקיד הנ"ל, כיוון שלא מילא את תפקידו.

כאשר אדמו"ר מהר"ש²² נסע חזרה לליובאוויטש, עבר בדרכו בעיירה "אחרעמאָואַ", ויצאו כל הגויים תושבי המקום יחד עם זקני וחשובי העיר ("סטאַריסטי") וקיבלוהו בכבוד גדול, שהלכו לקראתו עם לחם ומלח, ונפלו לפניו על ברכיהם. - בנסיעה זו נסע גם אחיינו של אדמו"ר מהר"ש, ר' ישעיה ברלין²³, ואמר לאדמו"ר מהר"ש בהתפעלות: "פעטער" [דוד]! ראיתם איזה כבוד גדול נתנו לכם!... והשיב לו אדמו"ר מהר"ש: "פעטאַך" [=שוטה]! ומה אתה חושב? וכי על מי נאמר²⁴ "ברוך תהיה מכל העמים"?! [...].

אבל כאשר עושה חשבון שזהו "מדבר הגדול", הוא מחשיב את העולם, וטוען שהעולם הוא גדול

(25) עמוס ז, ביה.

(26) ולדוגמא: בהיותו "סוחר" - עושה חשבון כיצד ביכלתו להרויח כאשר מנהל את המסחר ע"פ תורה, בה בשעה שהגוי עובד שבוע ימים בשבוע, והוא עובד רק ששה ימים, ובששת הימים גופא צריך להזהר מגניבה וגזילה, שקר, אונאה, לשון הרע ורכילות - ענינים כאלו שהגוי ש"מתחרה" עמו אינו צריך להזהר בהם, וא"כ, כיצד יוכל להרויח פרנסתו?! (מהנחה בלתי מוגה).

(27) נוסח תפלת יו"ט.

(21) ואתחנן ה, ה.

(22) ראה גם תורת מנחם - התוועדות ח"ח ריש ע' 136. וש"נ.

(23) חתנה של הרבנית ראדע פריידא - אחותו של כ"ק אדמו"ר מהר"ש (ראה אודותו) - ע"פ הנסמך באגרות־קודש אדמו"ר מוהרש"ב ח"ה ע' רעא).

(24) פרשתנו ז, יד.

והתלהבות בקדושה. אבל בהיותו בקרירות, שזהו סימן על היפך החיות, הרי זה גרוע הרבה יותר.³² ועל־דרך הגרעון של "עז" לגבי "שור נגח"³³. ומזה אפשר לבוא לירידה נוספת – "צימאון אשר אין מים":

אפילו כאשר מעוררים אותו מלמעלה, על־ידי ה"בת קול" וכדומה, כמבואר בחסידות³⁴, ונעשה אצלו צימאון – הנה גם אז "אין מים", "מים זו תורה"³⁵, הוא לא יודע לאיזה דבר הוא הצימאון, הוא צמא, אבל הוא לא מרגיש ולא יודע אל מה הוא צמא, והיינו לפי שנתרחק כל כך עד שאין לו שייכות ואינו יודע מכל המציאות של קדושה. מהיכן מתחיל כל זה? – מהמדבר הגדול, מזה שמחשיבים את המדבר – העולם, זוהי השליכה הראשונה לכל הירידות עד ל"צימאון אשר אין מים".

מזה מובן שבכדי לתקן את כל הירידות, צריך לתקן את הסיבה הראשונה: שיהיה תוקף ביהדות, כיוון שזוכרים ש"אתה בחרתנו מכל העמים כו' ורוממתנו".

ואז נפטרים מהגלות והולכים "אל ארץ טובה ורחבה", על־ידי משיח צדקנו במהרה בימינו.

(קטעים* מהתוועדות שבת פרשת עקב, כ' מנחם־אב, ה'תשט"ז. תורת מנחם כרך יז, עמ' 143-147)

³² שיחה זו הוגהה ע"י כ"ק אדמו"ר (באידיש), ונדפסה בלקו"ש ח"ב ע' 371 ואילך. במהדורה זו ניתוספו עוד איזה ציוני מ"מ, וכמה פרטים מהנחה בלתי מוגהה.

(32) וכדאיתא בגמרא (כתובות נ, א) "האי בר שית דטראק לי' עקרבא... לא חיי" (מהנחה בלתי מוגהה).
(33) ראה קונטרס התפלה פ"ח.
(34) ראה כתר שם טוב (הוצאת תשנ"ט) בהוספות סק"א.ב. וש"ג.
(35) ב"ק יז, א. וש"ג (בשינוי לשון).

בבית־הכנסת, בישיבה או בביתו, גם אז מתיירא מהעולם, הוא מתיירא לקיים תורה ומצוות בגלוי, הוא רועד, שמא ייודע לעולם מזה, ומה יאמרו הגויים?

ה. ומזה אפשר לבוא לירידה נוספת – "נחש": בספר ערכי הכינויים²⁸ איתא שנחש ארסו חם. והיינו, שמתחיל להתחמם ולהתלהב ("קאָכן זיך") בהתלהבות והחום של העולם. ועל־ידי זה שיש אצלו התלהבות בעולם²⁹, הרי זה מפחית אצלו את ההתלהבות בקדושה.

ומזה אפשר לבוא לירידה נוספת – "שרף": ההתלהבות בהעולם נעשית אצלו בתוקף כל כך, שלא זו בלבד שממעטת את ההתלהבות בקדושה, אלא ששורפת לגמרי את ההתלהבות של קדושה.

ומזה אפשר לבוא לירידה נוספת – "עקרב"³⁰: אודות עקרב איתא בערכי הכינויים²², שארסו קר³¹.

ועניין זה הוא גרוע יותר מנחש ושרף. כי, בשעה שיש לו התלהבות וחום, הנה הגם שזה אצלו בענייני העולם, אבל אף־על־פי כן הרי זה מורה על חיות, ובמילא יכולים להחליף זאת בחיות

(28) לבעל המחבר ספר סדר הדרות מע' נחש.

(29) גם כאשר אין זה אלא באופן ד"תשופנו עקב" (בראשית ג, טו), היינו, שהנחש פוגע רק ב"עקב" – בהחיצוניות בלבד, ואילו ראשו ולבו נשארים בשלימות, להיות מונחים בענייני קדושה (מהנחה בלתי מוגהה).

(30) ראה גם "רשימות" חוברת ז ע' 54 ואילך.

(31) ומרומז בגמרא (ברכות נח ב): "אלמלא חמה של כסיל לא נתקיים עולם מפני צינה של כימה", ופירש רש"י: "עקרב היינו כימה" (מהנחה בלתי מוגהה).

נשארה רק עבודת העקביים...

ערב שבת לאחר חצות וכבר כלו כל הקיצין

...בנוגע ליום השבת - מצינו שקליפת נוגה עולה למעלה, אבל ג' קליפות הטמאות נשארים במקומם, וצריך לדחותם (וזהו טעם איסור הכנסה והוצאה בשבת - כדי שלא תהיה כניסה ואחיזה לג' קליפות הטמאות ("זיי זאלן זיך ניט אריינכאַפן")).

וזהו גם ב' הפירושים ב"שבת" - מלשון שביתה ומלשון השבתה - כנגד פעולת השבת בקליפת נוגה ובג' קליפות הטמאות: בקליפת נוגה - נעשה עניין השביתה, ששביתה ומנוחה הוא עניין העלייה; ובג' קליפות הטמאות - נעשה עניין ההשבתה, היינו, שצריך לדחותם.

ובזה הוא החידוש לעתיד לבוא - שתהיה עלייה גם לג' קליפות הטמאות, שזהו עניין "למשבית מזיקין מן העולם שלא יזיקו".

והנה, אף שעניין זה יקויים לעתיד לבוא, מכל מקום, התחלת העניין ישנו כבר עתה, שהרי על-פי מה שכתב הרמב"ן שאלף השישי הוא בדוגמת ערב שבת, נמצאים אנו בערב שבת אחר חצות, שאז מתחילים כבר עניני השבת, כולל גם עניין בירור הקליפות.

ובפרט לאחר שכבר "כלו כל הקיצין", כולל גם הקיצין של גדולי-ישראל בדורות האחרונים, כמו ה"קץ" של הצמח-צדק על שנת תר"ח, ה"קץ" של כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע על שנת תרס"ו, וה"קץ" של כ"ק מו"ח אדמו"ר על שנת תש"ג, כדאיתא ב"הקריאה והקדושה", ואומרים גם בשם כ"ק מו"ח אדמו"ר גם על השנים תש"א ותש"ד - הרי כבר כלו גם הקיצין הללו,

ומה שאמרו ש"אין הדבר תלוי אלא בתשובה" - הרי גם עניין התשובה נעשה כבר, וכדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר (גם בשם הגאון הרג"צ'ובי) שאנחה של יהודי ("א אידישער קרעכץ") היא תשובה עילאה, ואם כן, הרי זה כבר הזמן דביאת המשיח.

כל העניינים נשלמו כבר בדורות שלפנינו, ולנו נשארה רק העבודה בבחינת עקביים, וגם עבודה זו נעשתה כבר, ונשאר רק דבר קטן ("א קליינעקייט"), וכשישלימו זאת - תבוא הגאולה השלימה. ויש להוסיף, שאף שהעבודה עתה היא בבחינת עקב בלבד, הרי נוסף לכך שבזה תלויה שלימות העבודה של כל הדורות, צריך לידע שיש מעלה מיוחדת בעבודה שבבחינת עקב דעקב דווקא. וכידוע שעיקר המעלה היא לא ביחוד או"א, אלא ביחוד זו"ן דווקא.

[. . .] ומזה מובן גם מעלת העבודה שבבחינת עקב דווקא. וכידוע גם המשל מהקזת דם, שכאשר יש חולי בראש, אזי מקיזים דם ברגל, ועל-ידי זה מתרפא הראש, ונמשך ממנו גם לרגל כו'.

ומצד מעלת העבודה שבבחינת עקב דווקא, צריכים אנו לשמוח שזכינו להיות בדור זה, לאחר שכל העניינים נשלמו כבר בדורות שלפנינו, ולנו נשארה העבודה שבבחינת עקב, שהיא העיקר, ואין המצוה נקראת אלא על שם גומרה.

(מהתועדות ש"פ עקב כ"ף מנחם-אב ה'תש"ג. תורת מנחם כרך ט עמ' 121-123, 129)

דרושה הוספה באופן של "כפליים לתושייה"

"הבקשה שלך נתנה דחיפה", אמר הרבי על הדפסת סידור 'תורה אור' • ברכה לקידוש שם שמים ברבים • מענה הרבי על השאלה "כיצד מתוועדים?" • "אין לחפש המצאות", השיב הרבי ל'תמים' • ועל ביאור בחסידות ששיגר הרבי לרב זווין בעיתוי מעניין

לפתע כי רצון הרבי שידפיסו את התניא בלונדון, ואם הדבר אפשרי עוד קודם חג הפסח.

קשיים רבים עמדו בדרכו. עוד מניו־יורק התקשר לר' אלחנן צבי גורמאן, שהיה לו אוסף ספרים ישנים וגם מהדורה הראשונה מדפוס האלמנה והאחים ראם. פירקו את כריכת הספר וצילמוהו מחדש.

עד לאותה מהדורה לא התיר הרבי לעשות הקדשות, אך הפעם, כדי לעמוד בעלות הכספית הגבוהה ניתנה רשות לקבל הקדשות.

הספר הוקדש לזכות הרבי ואנ"ש באנגליה נרתמו בחפץ לב. בדרך שלמעלה מן הטבע הודפסו הספרים לפני י"א ניסן.

ר' נחמן סודאק הגיע לניו־יורק והביא עמו שני ספרים אותם כרך בהידור בכריכת עור לכבודו של הרבי.

הרב סודק שאל את הרב חודקוב אם יוכל להגיש לרבי בעצמו את הספרים. הרב חודקוב שאל אותו מתי ירצה לעשות זאת ורנ"ס השיבו: כשהרבי יחזור לחדרו אחרי תפילת מנחה.

הרב חודקוב אמר לו: יכול הנך לעשות זאת, אך כיוזמה עצמית שלך (ו"כאילו לא שאלת אותי דבר על כך"), וכן עשה רנ"ס, וסיפר: "הרבי שמח מאוד מהעובדה שהמלאכה התבצעה בזריזות ובהצלחה ושאלני אם יש לי עוד טופס.

בקשה שזרזה את הדפסת הסידור 'תורה אור'

בקיץ תשל"ה ביקש הרה"ח ר' אלחנן צבי גורמאן מלונדון להדפיס את הסידור 'תורה אור' בלונדון.

היה זה אחרי שהשלים את פרויקט התרגום של התניא הדו־לשוני (ראה 'לקוטי שיחות' כרך יג עמ' 177-184). הרבי הגיב על־כך: "שייך לקה"ת המרכזית".

בו ביום ראה אותו הרב חודקוב ואמר לו שבקשתו ידועה לו, ומאחר והוא עומד להיכנס עתה אל הרבי, כדאי שימתין לו עד צאתו. כשיצא ציטט לו את דברי הרבי:

"כבר מזמן צריכים היו להדפיס את הסידור [תורה אור], והבקשה שלך נתנה דחיפה לענין זה. אבל היות וזה "סידור", עליו להיות נדפס כאן [ולא בלונדון], ויש לך חלק גדול במצוה זו". לפועל נדפס הסידור ע"י קה"ת בשנת תשמ"ז.

הדפסת התניא בלונדון תשל"ב

לחג הפורים תשל"ב הגיע השליח הרה"ח ר' נחמן סודאק (ז"ל) ל־770. הרב חודקוב מסר לו

אישיות תורנית לכבוד אירוע התרמה

באחת השנים דיווחה הנהלת ארגון "צבאות ה'" על ההכנות לערב התרמה, וביקשו ברכה שימלא ה' משאלות לבב כל המכובדים והתומכים. הקיף הרבי את שלוש המילים האחרונות וכתב (יום ה' כ"ב אייר):

אין אף רב אחד וכיו"ב [וכיוצא בזה]! אזכיר עה"צ [על הציון] להנ"ל כלומר: הרבי תמה מדוע אין אישיות תורנית שתכבד את האירוע.

הרבי האזין לפלפול באמצעות הטלפון

באחד מביקוריו של הגאון החסיד רבי יעקב הכהן כ"ץ (ז"ל), בחודש תשרי ב'770 (בשנת תשמ"ב בערך), הוא התכבד לשאת דברים כ"כינוס תורה" (שנערך באסרו חג) והשמיע פלפול תורני עמוק. קבוצת אברכים ובחורים נשאו ונתנו עמו במלחמתה של תורה.

באותו יום נסע הרבי ל'אוהל', וכשחזר נכנס לחדרו טרם צאתו לתפילת מנחה.

הרבי הרים את שפופרת הטלפון בחדרו, המתין כחצי דקה (כך היה אז הסדר ב'קראון הייטס', שבעשיית מנוי היו שומעים את המתרחש ב'770 למטה) והאזין לדברי התורה וחליפות הדברים במהלך ה"כינוס תורה".

ותומכי' מאושר

הרה"ח ר' נתן גוראריה (ז"ל) היה מעביר לרבי מדי חודש סכום נכבד של כסף בכל ערב ראש חודש. חלק מהסכום היה עבור דמי ה"מעמד" החודשיים, וחלק עבור חלוקה כרצון קודשו של הרבי.

ר' נתן השתדל לנהוג כך באופן של "מעלין בקודש", כשהוא מוסיף מידי חודש על הנתינה הקודמת והיה עושה כן בין כשמצב עסקיו היה טוב ובין כשהיה פחות טוב.

פעם אחת, טרם צאתו לנסוע ל'אוהל' שאל הרבי האם הכסף מר' נתן הגיע.

ואכן היה ברשותי, שכן הכנתי מראש עבור הרבנית. עניתי לרבי בחיוב. הרבי הורה לי להגיש את הספר בין השיחות באמצע ההתוועדות [- הכוונה למהדורה הס' (שישים) השער הראשון עוצב מחדש.

דף רי, ב: השמטות. שתי הוספות ל"מפתח ענינים" עמ' [1]: הקדשה: ליום הבהיר י"א ניסן ה'תשל"ב יום מלאת שבעים שנה לכ"ק אדמו"ר שליט"א... (עפ"י תורת חב"ד (תניא) עמ' 129).

ברכה להצלחה וקידוש ה'

בח"י טבת תש"נ דיווח אחד השלוחים לרבי כדלהלן:

"מחר אי"ה ב'7:00 בערב אמורה להיות בעז"ה הכנסת ס"ת ע"י מר יהודה קלוד שי' להב (חדד) לעילוי נשמת אביו מרדכי בן גזירה הי"ד בתהלוכה מביתו לביהכ"נ ישראל הצעיר, אבקש ברכה שתהי' בהצלחה ולקדש שם שמים רבים".

המענה שנתקבל מהרבי היה:

אזכיר עה"צ שתהי' בהצלחה ולקדש ש"ש רבים.

השתתפות הרבי במצווה

בחודש מנחם אב תשל"א ביקר הרב יצחק דוד גרונר בארץ הקודש. הרבי הטיל עליו שורת שליחויות, ובין השאר הוא ביקר - לפי הוראת הרבי - אצל הרה"ח ר' חיים יהודה פלדי (ז"ל) ומסר לו שטר בן 10\$ מהרבי.

הרב פלדי ציין על גבי המעטפה: "השתתפות האדמו"ר במצווה (כדברי קדשו), נמסר לי בביתי ע"י הרב יצחק שי' גרונר ביום כ"ה מנ"א תשל"א בשעה 15:45 אחה"צ".

כיצד מתוועדים?

סיפר הרה"ח המשפיע ר' מענדל פוטרפאס ז"ל על חסיד שפעם נשלח על ידי הרבי להתוועד באחת מערי השדה.

ההין החסיד ושאל: כיצד מתוועדים?

השיב הרבי: "מתחילים ב"א מעשה פון א חסיד" (=סיפור אודות חסיד), אחרי כך אפשר גם לומר משהו על פרשת השבוע וכו'".

בהזדמנות נוספת ביקש הרבי להודיע לו כי הוא משתמש בכספים לחלוקת הדולרים – שליחות מצוה – בימי ראשון.

כמשפיע ובלוי 'המצאות'...

באחת השנים כתב הרבי לאחד מתלמידי תומכי תמימים (אוסף הר"ב קליין – כפר חב"ד 765 עמ' 15):

ויעשה כהוראת המשפיע ש' דתו"ת [דתומכי תמימים] – כי כן הוראת רבותינו נשיאינו ואין לחפש "המצאות" משלו.

יאוש – היפך האמונה והתורה

בפתק שרשם הרבי בכתב־יד־קדשו והתפרסם בשעתו ע"י המזכיר ר' בנימין (ע"ה) קליין (ב'כפר חב"ד) נאמר:

יאוש – בכלל ה"ז [הרי זה] היפך אמונתנו ותורתנו הנקראת תורת אמת – ז.א. [זאת אומרת] המתארת המציאות לאמתתה, שהקב"ה משיגה על כאו"כ בגו"ר [כל אחד ואחת בגשמיות ורוחניות] ועוזרו וכו'.

הצינור והכלי לקבלת עזר וברכות השם – ה"ז [הרי זה] הנהגה מתאימה לרצון השם, היינו ע"פ שו"ע [על פי שולחן ערוך].

ביאור בחסידות והאנציקלופדיה התלמודית

בהתוועדות י"ב תמוז תשי"ז השמייע הרבי מאמר חסידות שפותח בפסוק 'הוי' לי בעוזרי ואני אראה בשונאי'. בהתוועדות הסמוכה – שבת פרשת פינחס, י"ד תמוז, נאמר מאמר דיבור המתחיל "שאו ידיכם קדש וברכו את הוי". וכשביקר את הילדים במחנה־הקיץ "גן ישראל" אמר מאמר: "ברוך הגומל לחייבים טובות שגמלני טוב".

– בשלושת המאמרים האלו ביאר הרבי את ג' העניינים שישנם בשם הוי' (ראה תורת מנחם כרך כ' עמ' 105; 151; 166):

עם פרסומם של ספרי 'אגרות־קודש' שכתב

הרבי מסתבר שבחודש ניסן של אותה שנה פנה הגאון החסיד רבי שלמה יוסף זווין לרבי וכתב לו, כי בערך "הוגה את השם" שאמור להיכלל בכרך השמיני של האנציקלופדיה התלמודית, יש להבהיר את הדברים בצורה ברורה, ולמרות שבאנציקלופדיה תלמודית בדרך כלל מובאים רק מבעלי־הלכה אבל בדבר זה שנוגע למעשה תדיר בכל יום ובכל שעה חשוב מאד לדעת איך הוא בספרי חסידות או בספרי קבלה ו"אם היה לפני מקור בספר נדפס ממקובלים או מד"ח [דברי אלוקים חיים] הייתי מציין".

והרבי הזדרז להשיב לו ('אגרות־קודש' כרך טו עמ' מ) "מה שכתב בפירוש שם הוי': ג' ענינים מובאים בזה: (1) מהוה (זמן ומקום). (2) ה' הוה ויהי' ביחד (למעלה מזמן ומקום) ... (3) אין לו ביאור כלל (פרדס שער יט פ"א). ובכלל, הוא: ממלא־כל־עלמין, סובב־כל־עלמין ולמעלה מממלא וסוכ"ע. כלי, אור ועצמות...".

דברי הרבי אכן שולבו באנציקלופדיה תלמודית שם עמ' שפג הערה 38.

הדרך לחרות

אחד השלוחים שבנה בניין גדול נקלע לקשיים וכתב על־כך לרבי. בין השאר הוא ציין כי הוא נמצא במבוכה גדולה ואינו יודע כיצד להמשיך בפעילות.

בתשובתו – לאחר שהקיף את המילים "מבוכה גדולה" – כתב הרבי (תשמ"ה?):

הרי כבר היה ע"ד [על דרך] זה ויצא סוף סוף לחרות. בכל זה יחליט כשיוקל מעט עול החובות ובהתאם למצב אז... בהצלחה רבה ובשורות טובות אזכיר עה"צ.

שיחות קודש בין השיחות...

בהתוועדות י"ב תמוז תשכ"ה, במהלך הניגון שלפני המאמר, הניח הגאון רבי אפרים הכהן יאלעס את כוסו על השולחן כדי שהרבי ימזוג לו משקה.

הרבי הגיב באמרה תלמודית: "מעל גבי קרקע". וכוונתו שכהן אין לו ליטול "מעל גבי קרקע" (וכן מצינו שלא היו שוליים למזרח כדי שלא יניחנו על גבי קרקע (פסחים סב, א)).

אמונתו של יהודי

פנינה מתוך 'יחידות' של קבוצת רבנים חברי "הסתדרות הרבנים" שבאו לבקר את הרבי ולשמוע ממנו הדרכות בעבודה הציבורית:

כיצד - שאל הרבי - אמר אליהו הנביא בהר הכרמל "אם ה' הוא האלוקים וגו' ואם הבעל לכו אחריו?" איך אפשר לתת ליהודי בחירה איומה כזאת - אלטרנטיבה שכזאת - לעבוד לבעל (רחמנא-ליצלן)? כיצד - שאל עוד הרבי - לקח על-עצמו אליהו הנביא אחריות גדולה שכזו? הרי סוף-סוף העניק להם את הבחירה: או זה או זה. והסביר הרבי:

אליהו הנביא ידע שכאשר לוחצים יהודי לקיר הוא יאמר מיד: ה' הוא האלוקים!

כלומר: אליהו הנביא לא לקח שום צ'אנס. הוא היה בטוח ומשוכנע שכאשר תעמוד בפני היהודי הברירה לכאן או לכאן - הוא יכריז בוודאי: ה' הוא האלוקים!

(מתוך ראיון הרב שרגא פ' שוינפלד - 'כפר חב"ד' גליון 359 (כ"א כסלו תשמ"ט) עמודים 11-12).

למחרת כתב לרבי שבטח כוונת הרבי הייתה למה שנאמר במסכת מנחות דף ז': "וכי קומצין מכלי שעל גבי קרקע", והעיר שלפי מסקנת הש"ס קומצין מכלי שעל-גבי קרקע.

וסיים במכתבו: "העמדת הבקבוק על-גבי השולחן (אשר לפני ה') ולקחת הבקבוק ביד הנשיא (בבחינת העומד לשרת לפני ה') זוהי קידוש המנחה, מזיגת הכוס ליד המביא היא בגדר קומץ וא"כ שפיר עבד".

בתגובה כתב הרבי ('לקוטי שיחות' כרך לז עמ' 146; תורת מנחם כרך מד עמ' 89):

להערתו בענין "מעל-גבי קרקע" - מנחות (ז, א ושם) מוכח דגם בקדשים (וקדושה) דבר הנמצא בתוך הכלי משתנה ע"י שהאדם האוחז הכלי מניחו ע"ג [על גבי] קרקע (אלא שיש ענינים בקדושה שאין זה מעכב) - ועיין שבת, ה, ב - ובמילא בעניני (קדושה ו) ברכה וכיוצא-בזה שבין אדם לאדם (מה שאין כן בקמיצה וקידוש) פשיטא שאם רוצה שיהי' ונתן - אינו בכלי מעל-גבי קרקע (גטין עה, א) והחילוק לקידושין (ח, ב) מובן".

'הפצת היהדות': ספר חובה לשליח ולכל יהודי

החובה לקרב יהודים לתורה ואיך לעשות זאת - לאור תורתו והדרכתיו של כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש

הספר מציג את גישתו הייחודית של הרבי לנושא זה, מפרט את שפע הברכות המובטחות לעוסקים בכך, ומביא שלל הוראות באשר לכל ההיבטים בפעולת קירוב הלבבות

ליקוט: הרב **אברהם שמואל בוקיעט** • עריכה: **מנחם ברוד** • הוצאת צאגו"ח • 368 עמודים

פרשת עקב

והיה עקב תשמעון (ז,יב)

השגת המוח צריכה לחדור עד העקב (המילה 'תשמעון' היא במשמעות של הבנה, כמו "והם לא ידעו כי שומע יוסף", שומע – מבין). וכפירוש הידוע במה שנאמר (תולדות כו) "עקב אשר שמע אברהם בקולי" – ה"שמע בקולי" חדר עד לעקב.

(שיחת ש"פ ואתחנן תשמ"ה. התועדויות תשמ"ה כרך ה, עמ' 2680)

והיה עקב תשמעון (ז,יב)

שני פירושים למילה "עקב": רש"י מפרש שהכוונה ל"מצוות קלות שאדם דש בעקביו", ובחסידות מבואר שיש כאן רמז לעקבתא דמשיחא, שאז ודאי "תשמעון", מכיוון ש"סוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותן" (רמב"ם הלכות תשובה פ"ז). ושני הפירושים קשורים זה לזה, שכן הן בקיום המצוות הקלות והן בעבודה בעקבתא דמשיחא באה לידי ביטוי התבטלות גמורה לה:

קיום המצוות הקלות – מי שמקיים מצוות מתוך קבלת עול טהורה מקיים את כולן בשווה, ואינו מבחין בין קלות לחמורות; ואילו כאשר קיום המצוות הוא מתוך תענוג, ייתכן שהמצוות החמורות חביבות יותר מהמצוות הקלות.

העבודה בעקבתא דמשיחא – עקבתא דמשיחא הוא זמן של הסתר פנים וחושך כפול ומכופל, ועבודת ה' בתקופה כזו היא בעיקר מתוך קבלת עול ולא מתוך תענוג. ה'אני' של האדם נעדר לגמרי, ועבודתו מבטאת התבטלות מוחלטת להקב"ה.

(לקוטי שיחות כרך ט, עמ' 71)

עד אבוד הנשאים והנסתרים מפניך... כי ה' אלוקיך בקרבך אל גדול

ונורא (ז,כ"א)

"הנסתרים מפניך" רומז לרע דק ביותר, שלגודל דקותו אינו נראה. כדי לגלות ולבטל רע כזה יש צורך באור גדול ביותר – "אל גדול ונורא".

(תורה אור הוספות עמ' קד)

כל המצוה (ה,א)

אם התחלת במצווה גמור אותה, שאינה נקראת המצווה אלא על שם גמורה (רש"י)

אף אנו נאמר – "אין הגאולה נקראת אלא על שם גמורה". ברור שעבודתם של הדורות הקודמים נעלית לאין ערוך מעבודת דורנו, דור יתום; ובכל זאת הגאולה נקראת על שם דורנו, הדור האחרון לפני ביאת המשיח.

(לקוטי שיחות חלק יט, עמ' 104)

"ארבע מידות בתלמידים"

ארבע מידות בתלמידים – מהר לשמוע ומהר לאבד, יצא שכרו בהפסדו; קשה לשמוע וקשה לאבד, יצא הפסדו בשכרו; מהר לשמוע וקשה לאבד, זה חלק טוב; קשה לשמוע ומהר לאבד, זה חלק רע (פרק ה, משנה יב)

פירוש רבנו עובדיה מברטנורא:

מהר לשמוע ומהר לאבד יצא שכרו בהפסדו – דמאחר ששוכח מה שלומד, מה הנאה יש במה שהוא מהר לשמוע; נמצא הפסדו גדול משכרו. קשה לשמוע וקשה לאבד יצא הפסדו בשכרו – שמידה טובה שיש בו, יתירה על המדה הנפסדת, הואיל ומה ששמע אחר הקושי הוא זוכר ואינו שוכח. ונפקא מינה, שאם יש לפנינו שני תלמידים ואין לנו לספק מזון אלא לאחד מהם, נקדים הקשה לאבד על המהר לשמוע. זה חלק רע – לא הווה שייך למתני הכא חסיד או רשע, שאין זה דבר התלוי בבחירתו של אדם, אלא חיסרון שהיה בו מעיקר ברייתו.

פירוש כ"ק אדמו"ר:

השאלות במשנתנו: א) מה מחדש התנא, והרי כל מלמד יודע שישנם סוגים שונים בתלמידים. ב) מהי ההוראה מעניין זה במידת החסידות. ג) הדיוק "חלק טוב... חלק רע", ולא "מידה טובה... מידה רעה" וכיוצא בזה.

והביאור: חיוב הלימוד עם תלמידים על-פי דין ("ושיננתם לבניך, אלו התלמידים") אינו אלא ללמוד עם תורה, אבל אין כל חיוב להתעניין בכישרונותיו של התלמיד ולתקן את הדרוש תיקון. אולם מצד מידת חסידות על המלמד להתעניין בתכונותיו של התלמיד ולהשתדל לעזור לו גם בזה.

"מהר לשמוע" – כאשר התלמיד קולט ומבין בקלות את הדבר הנלמד, אין המלמד רשאי להסתפק בכך, אלא עליו להתעניין במצבו של התלמיד לאחר הלימוד; ואם התלמיד ממהר לאבד, כך שיצא שכרו בהפסדו, עליו לוודא שהתלמיד יחזור על לימודו כדי שלא ישכחנו.

"קשה לשמוע" – המלמד עלול לחשוב שחבל על הזמן שמושקע בתלמיד זה, ועדיף להקדיש את כל זמנו ומרצו בתלמידים אחרים. אומרת המשנה, שעל המלמד לבדוק את כוח הזיכרון של התלמיד, ואם הוא "קשה לאבד", הרי יצא הפסדו בשכרו.

"מהר לשמוע וקשה לאבד" – כאשר יש למלמד תלמיד מצטיין, אין לו להתגאות בכך, שכן זה חלק טוב – כישרונותיו הברוכים של התלמיד הם "חלק" שניתן לו מלמעלה, ואינם פעולתו של המלמד. "קשה לשמוע ומהר לאבד" – גם כאשר יש לו תלמיד גרוע ביותר, אסור לו להתייאש ממנו ולהניחו לנפשו, שכן זה "חלק רע", התלמיד אינו אשם שקיבל "חלק" כזה מן השמים. לכן יש לעזור לו לפתח ולשפר את כושר שכלו.

"מהר לשמוע ומהר לאבד" – מכיוון ש"יצא שכרו בהפסדו", שומה עליו לחזור תמיד על לימודו. "קשה לשמוע וקשה לאבד" – אין לו ליפול ברוחו בגלל היותו "קשה לשמוע", בידעו ש"יצא הפסדו בשכרו".

"מהר לשמוע וקשה לאבד" – אין לא להתגאות בכך, שהרי זה "חלק טוב", כנ"ל. "קשה לשמוע ומהר לאבד" – אין לו להתייאש, בידעו שזהו "חלק רע", שניתן לו מלמעלה כדי שישנה מצב זה על-ידי עמל ויגיעה.

(מתוועדות שבתקודש פרשת במדבר ה'תשד"מ – בלתי מוגה. התוועדות תשד"מ כרך ג, עמ' 1806)

הגאון המקובל

חריפות של פסק דין

כאשר אאמו"ר ז"ל (בעל ההילולא) למד לקבל "סמיכה" לרבנות, החליט - מאיזה טעם שהוא - לנסוע להיבחן ולקבל סמיכה אצל כמה וכמה גדולי-ישראל, שלא היו מחוגי החסידים ("עולם'שע גדולים"), כמו הגאון רבי חיים מבריסק, והגאון רבי אליהו חיים מייזל מלודז', ועוד הרבה מה"עולם'שע גדולים" בזמן ההוא. כיוון שעל-פי לבושו היה ניכר על אאמו"ר עובדת היותו חסיד, ומה גם שנודע שהוא ממשפחת בית הרב - הרב ר' חיים בריסקער לייגעו בבחינה ("ער האָט אים גוט געמאַטערט"), שמא יצליח להשתמט ("זיך אויסדרייען") מלתת לו סמיכת חכמים. וכשנוכח לדעת, בסופו של דבר, שלא יעלה בידו להשתמט מנתינת הסמיכה, הפטיר ואמר: "געוואָלד ר' לויק! אַזאַ גוטע קאַפּ, אין וואָס האָט איר עס אַרײַנגעלייגט!... [אבוי ר' לויק! ראש טוב כזה, במה טמנת אותו] - כוונתו היתה לכך שאאמו"ר ז"ל השקיע את ראשו בלימוד חסידות וקבלה! (כ"ק אדמו"ר חי"ך, וחזר עוד הפעם): "אַזאַ גוטע קאַפּ, אין וואָס האָט איר עס אַרײַנגעלייגט!...".

כדי לקבל סמיכה הוצרך המועמד לקבלת הסמיכה לשהות במחיצתו של ר' חיים בריסקער - בחדר הבית-דין ("בית-דין שטיבל") - בשעה שהיה פוסק שאלות, והיה מתבקש - על-ידי ר' חיים בריסקער - לחוות דעתו איך צריך לפסוק בעניין זה. בין השאלות שהופנו אליו היתה גם שאלה שהגיעה לר' חיים בריסקער בעיצומו של חג-הסוכות - ביום-טוב שחל בשבת או בשבת חול-המועד, ובכל אופן, לאחר כניסת השבת - על-דבר אנשי החצר שמתמשים בסוכה אחת ושכחו לעשות "עירוב-חצרות". כשר' חיים בריסקער הפנה את השאלה לאאמו"ר, נענה אאמו"ר והשיב מיד - שהסוכה עצמה מערבת. ר' חיים בריסקער נהנה מה"מצאה", ואישר שהפסק הוא כדברי אאמו"ר.

(תורת מנחם תשי"א כרך ג, עמ' 257)

רב חסידי

בעיר שבה כיהן אאמו"ר ז"ל ברבנות, היו לו מנגדים רבים, כיוון שהיה נוהג לחזור חסידות והנהיג בעיר חומרות והידורים שונים. פעם אחת הלשין אחד המנגדים בפני מושל המחוז ("גובערנאַטאָר"), על כך שהתאספו כמה יהודים ובחרו להם רב - אדם שמשתכר וקורע בגדים מעל אנשים!... מפקד המשטרה התפלא מאוד על כך שרוב יהודי העיר בחרו רב שכזה, ושלח אחד מפקידיו לבית אאמו"ר, כדי לבדוק מה מתרחש שם. כשהגיע הפקיד לבית אאמו"ר - ראהו יושב ולומד תורה, בלי שום "משקה" על השולחן, והכול בסדר... הפקיד התפלא עוד יותר לפשר העניין ("וואָס פאַר אַ מעשה דאָס איז") וסיפר לאאמו"ר על ה"מסירה",

ואאמו"ר ענה שאינו יודע כלל במה מדובר ("ער ווייס ניט פון קיינע מעשיות"). לבסוף התברר, שאכן היה לסיפור זה יסוד. ומעשה שהיה כך היה: בי"ט כסלו התקיימה התוועדות, והנוכחים התוועדו היטב ("מען האָט זייער גוט פאַרבראַכט"). אאמו"ר חזר הרבה חסידות, הכול היו במצב-רוח מרומם ("אויפגעלייגט"), וההתוועדות נמשכה עד לשעות הלילה המאוחרות. פעם היה סדר בהתוועדויות של חסידים, שלפנות-בוקר היו פושטים את הבגדים העליונים ("די זופיצעס"), ויוצאים בריקוד ללא הבגד העליון. וכך נהגו גם באותו י"ט כסלו. כנראה שאחד המשתתפים לא רצה לפשוט את בגדו העליון מיד, ואאמו"ר - שלא היה אז מוטרד מ"דאגות הפרנסה", זמן לא רב קודם לכן הגיע מליובאוויטש, והיה במצב-רוח מרומם... - "סייע" לו לפשוט את ה"סירטוק", כך שהשרוול נשאר בידי של אאמו"ר, וה"סירטוק" - אצל אותו אדם...

(שושן פורים תשי"ד, תורת מנחם כרך יא ע' 147)

הלכות ומנהגי חב"ד

שבת קודש פרשת עקב

כ' במנחם-אב

יום היארצייט-הילולא השבעים ושלושה של הרה"ג הרה"ח המקובל ר' לוי-יצחק שניאורסון נ"ע, אביו של כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו; דור חמישי, בן אחר בן, לכ"ק אדמו"ר ה'צמח-צדק'. נאסר והוגלה על עבודתו בהזקת והפצת היהדות, ונפטר בגלות בשנת ה'תש"ד, בעיר אלמא-אטא, קזחסטאן (ברית-המועצות לשעבר), ושם מנוחתו-כבוד¹.

כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו נהג להתוועד ביום זה (וכשחל בימות החול, היה מסיים מסכת בתחילת ההתוועדות)². וכתב הרבי: 'ועלי החוב והזכות גדול להציע

ולבקש וכו' - ללמוד בהתוועדות מתורתו, ולנדב ביומא דין לז"נ [=לזכות נשמתו]...³.

ביום כ' במנחם-אב תשכ"ד - עשרים שנה לפטירת אביו ז"ל - יסד כ"ק אדמו"ר את 'קרן לוי יצחק' על-שם אביו ז"ל⁴.
מנחה: פרקי אבות פרק ה'.

(3) בשולי מכתב (כללי-פרטי) מוצאי ת"ב ה'תשד"מ, לקוטי-שיחות כרך לט עמ' 231.

(4) מטרתה - לעזור בהלוואות במיוחד למוסדות חינוך על-טרת-הקודש ולמלמדי לימודי-קודש - ספר-המנהגים שם. וראה לקוטי-שיחות כרך כג עמ' 270 אודות המגביות והנתינות המיוחדות לצדקה בימי סגולה (ובארוכה - 'התוועדיות' תשמ"ה ח"א עמ' 651 ואילך. וב'התוועדיות' תשמ"ו ח"ג עמ' 593 ואילך שזה שייך גם לנשים וטף), שזהו דבר הפשוט שא"צ להזכירו במפורש בכל שנה, ומי שלא נתן - ישלימנה בימים שלאחרי זה, עיי"ש.

(1) תולדותיו - בספר 'תולדות לוי-יצחק' (הוצאה רביעית - קה"ת, כפר-חב"ד תשנ"ה). תצלום מצבתו שם ח"ג עמ' 764 ו'832.

(2) ספר-המנהגים עמ' 100.

פקודת יום

נדרש חשבון צדק

על כל אחד ואחד לבחון ולבדוק את עצמו - אליבא דנפשיה - היכן אוחז הוא במילוי השליחות של בעל ההילולא בהפצת התורה והיהדות והפצת המעיינות חוצה, במעשה בפועל, כלומר, כמה יהודים קירב לתורה ויהדות, עד למעיינות החסידות.

וכדי לבחון זאת - אין צורך ביגיעה רבה, "לא בשמים היא", אלא ניתן לבחון זאת בקלות, "קרוב אליך הדבר מאוד".

...ובכן, יעשה כל אחד ואחד חשבון צדק בנפשו, ויראה, כמה מאותם יהודים שמכיר, נתקרבו על-ידו לתורה ויהדות ולמעיינות החסידות, באופן שיוכל להראות עליהם באצבע - כלשון פרשתנו: "זה א-לי ואנוהו", "מראין אותו באצבע" - ולומר "זה", הנה הוא היהודי שנתקרב על-ידי לתורה ויהדות עד למעיינות החסידות, ועד שגם הוא נעשה "נר להאיר"!

(תורת מנחם - התוועדויות תשמ"ז, כרך ב', עמ' 504 - הנחה בלתי מוגה)

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו
ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,
בני הרה"ח ר' שלום ישעי' ע"ה דייטש